

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 58. Satisfit nonnullis quæstionibus concernentibus præceptum
Concilii Lateranensis, cap. omnis utriusque sexûs, statuentis, ut omnis
utriusque sexûs fidelis, postquàm ad annos discretionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

municasset, vel celebrasset, & vesperis in periculum mortis incideret, possitne & deberet Viaticum eodem die ipsi dari?

Negant Wiggers, & Doctores communiter. Quia non licet eodem die bis communicare, sine necessitate, quæ hæc nulla est. Quia per matutinam Communionem satisfecisse censetur præcepto Viatici sumendi. Cùm unusquisque censetur interpretativè habere voluntatem adimplendi omnem obligationem, cui obnoxius est.

745 Affirmant nihilominus probabiliter Vasquez, Turrianus, Gaspar Hurtadus, & alii apud Dianam p. 5. tr. 3. resol. 33. & p. 8. tr. 2. resol. 87. Et priore quidem loco Diana censet posse & debere ipsi Viaticum dari. In posteriore negat debere, aiens tamen posse. Sed inconsequenter. Si enim potest, debet. Cùm non liceat ipsi bis uno die communicare, nisi secundam Communionem exigat adimpletio præcepti divini.

746 Hanc opinionem idèò probabilem censeo, quia ex una parte faveat pietati; ex altera pro se probabilem habet rationem, sicut & praxim nonnullorum timoratorum. Teste namque Diana & aliis, Patres Societatis domus professæ Panormitanæ id præcæcarunt in persona P. Bescanæ, qui cùm manè celebrasset, & in lethalem morbum post prandium incidisset, iterum eodem die communicavit per modum Viatici. Idem factum in morbo lethali R. P. Aquavivæ, Generalis Societatis, refert Amicus. Sed Gobat tr. 4. n. 177. ostendit ex litteris P. Nadasi, in Archivis Tabulariisque Romanis Soc. Jesu veratissimi, Aquavivam non celebrasse ultimo die vitæ, sed communicasse, non per modum Viatici. Postea verò (imminente morbo) per modum Viatici communicasse. An eodem die post mediam noctem sequentem? Non conveniunt (inquit Nadasi) qui id scriptum reliquerunt. Quidquid de eo sit, multis viros doctos, & pios id facere testatur Dicastillo tr. 4. de Euchar. disp. 10. dub. 3. Nec sine ratione, quia qui sanus manè communicavit, non adimplevit præceptum divinum sumendi Viaticum: cùm præceptum istud alligatum sit tempori, in quo est periculum mortis; cui per matutinam Communionem non satisfecisse ostenditur à simili, in præcepto eliciendi actum amoris Dei super omnia in morte. Siquis enim manè sanus illum eliceret, atque eodem die post prandium in mortis incidat articulum, amoris actum repetere tenetur.

747 Et hinc patet ad rationem in oppositum. Quia hæc est necessitas secundæ Communionis, ex præcepto divino, cui Ecclesia duplicem eodem die Communionem vetando, non intendit præjudicare, sed se conformare, subintelligendo excepto casu, quo secundam Communionem lex exigit.

CAPUT LVII.

Nec divino Communionis præcepto, nec Ecclesiastico satisfi per Communionem sacrilegam.

748 Divino Communionis præcepto sacrilegâ Communionem quoad substantiam satisfieri plerique asserunt (inquit eruditissimus Boudartius to. 4.) eo prætextu quòd substantia præcepti habeatur in sacramentali manducatione, ritu religioso factâ; non in modo illius, nec in fine qui est adeptio gratiæ. Cùm modus aut finis præcepti non cadat sub præcepto.

749 Addunt, divinum Communionis præceptum esse virtualiter duplex, quorum unum est negativum, de non communicando indignè, alterum positivum, de communicando. Priori quidem factentur non satisfieri Communionem indignâ: secus

posteriori, ut colligitur ex eo quòd infirmus, qui heri sacrilegè Viaticum sumpsit, non teneatur hodie iteratò Viaticum sumere, ut divino satisfaciatur præcepto.

Sic utique ratiocinantur, qui de divinis, Ecclesiasticisque præceptis ratione purè humanâ ratiocinantur, cavillitque potius quàm veris rationibus Theologicis & auctoritatibus innituntur. Neque enim illa talis qualis ratio ipsorum, tam est ratio, quàm cavillatio. Si enim Patres, si Concilia consultissent, invenissent in Tridentino sess. 13. c. 2. *Sumi autem voluit (Salvator) hoc Sacramentum tanquam spirituales animarum cibum, quo alantur & confortantur, viventes vitâ illius, qui dixit: qui manducat me, & ipse vivet propter me.* Atqui animæ non aluntur, neque confortantur Communionem sacrilegâ, magis quam corpora cibo venenato. Sicut ergo præcepto de cibo sumendo ad conservandam vitam corporalem, non satisfi sumptione cibi venenati, seu veneno infecti; sic præcepto de spiritali cibo animæ, sumendo ad ipsam alendam & confortandam, non satisfi sumptione sacrilegâ. Modus proinde dignè sumendi spirituales cibum sub divino haud dubiè cadit præcepto. Imò & sub Ecclesiastico. Neque enim id Ecclesia tacuit, dum in cap. *omnis utriusque sexus* fidelibus omnibus præcepit, *reverenter suscipere Eucharistiæ Sacramentum, ad minus in Pascha.* Cui certissimum est non satisfacere suscipientem illud sacrilegè. Cùm Innocentius XI. damnaverit hanc propositionem quinquagesimam quintam inter 65. *Præcepto Communionis annuè satisfi per sacrilegam Domini manducationem.* Et cui dubium est iure divino & naturali *sanctâ sanctè*, adedque dignè tractanda?

Falsum proinde est, divino præcepto de Viatico sumendo satisfecisse, qui communicavit indignè. Falsum, ipsum non teneri de novo Viaticum sumere, etiam eodem die, si eodem die credatur moriturus, nec speretur alio die sumpturus, & eodem die sumere possit absque scandalo. Nec pluribus impugnanda est assertio Christianis Theologis indigna. Contra quam nihilominus plura dixi to. 2. ubi de legibus.

CAPUT LVIII.

Satisfi nonnullis questionibus concernentibus præceptum Concilii Lateranensis, cap. omnis utriusque sexus fidelis, statuentis, ut omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, suscipiat reverenter, ad minus in Pascha, Eucharistiæ Sacramentum: nisi fortè, de proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus, ab huiusmodi perceptione duxerit abstinendum.

Prima questio: quid ibi intelligitur per Pascha? Respondeo, intelligi totam quinquagesimam à Dominica Palmarum, ad Dominicam in Albis inclusivè. Sic enim declaravit Eugenius IV. apud Navarrum c. 21. n. 45. Imò quibusdam in locis tempus istud ad totam quadragesimam extendit consuetudo. Cui standum est.

Secunda questio: ubinam præceptum istud implendum est? Respondeo in propria Parochia, uti declaravit S. Congregatio anno 1638. Sacerdotes tamen sæculares non tenentur in ea celebrare, ut illi præcepto satisfaciunt; sed ex consuetudine satisfaciunt, ubicumque celebrant.

Parochiæ verò nomine non venit Ecclesia Cathedralis, respectu omnium qui in Diocesi commorantur, sed respectu dumtaxat eorum qui sunt

de Parochia Cathedralis. Unde Communioni Paschali satisfecisse non censetur, qui ob aversionem à suo Parocho in Cathedrali Diocesis suæ communicasset, ait Cardinalis de Lugo respons. moral. dub. 15. contra nonnullos, quos noster Stephanus à S. Paulo refert tr. 5. disp. 2. n. 46. Neque enim Cathedralis est generalis omnium Diocesanorum Parochia, ut constat ex eo quod nullum sit matrimonium eorum Parocho illius sine licentia proprii Parochi contractum. Nisi forte Episcopi licentia accesserit. Quæ pro annua etiam Communionem sufficeret. Cum Episcopus sit proprius Pastor omnium Diocesanorum suorum, sicut Papa Pastor est omnium fidelium.

755 Tertia quæstio est: an qui aliàs intra quindenam communicavit, vel communicaturus est in propria Parochia, in die Resurrectionis communicare possit in Ecclesia Mendicantium? Negat Wiggers, & post ipsum Boudartius tr. 3. de Euchar. § 6. q. 1. Sed affirmandum censo cum nostro Lezana to. 1. c. 21. n. 8. Suarez, Rodriguez, Barbosa, Neeßen, & aliis communissimè. Dum enim Paulus III. & Pius V. in Bullis suis diem excipiunt Resurrectionis, diem illam non accipiunt materialiter, sed formaliter, illà exceptione nihil aliud intelligentes, nisi tempus illud, quo satisfactio annuæ Communionis præcepto. Sicque in Belgio nostro usus obtinuit. Nec ibi usu recepta est declaratio S. Congregationis in contrarium.

756 Quarta quæstio: an forenses & peregrini, qui ad propriam Parochiam pro dicti præcepti adimplerione accedere nequeunt, illi satisfacere queant communicando apud Mendicantes? Respondeo affirmativè, cum Cajetano, Navarro, Soto, Rodriguez, Azorio, Cardinali de Lugo disp. 18. de Euchar. n. 50. & (ipso teste) Doctoribus communiter. Quia ex una parte Eugenius IV. declaravit, ipsos adimplere præceptum, communicando in loco, ubi transierunt reperitur. Ex alia parte respectu ipsorum cessat ratio prohibitionis Ecclesiæ, quæ Regularibus non prohibet administrare Communionem Paschalem, nisi ut jura Parochorum serventur illæ. Quæ profectò non læduntur, dum forensibus & peregrinis Communionem Paschalem à Mendicantibus ministratur; cum eam accipere non teneantur in Ecclesia Matrice, vel Parochia loci, ubi hospitantur: quia non sunt Parochiani ipsius, nec Parochus ipsius jus habet in eos.

757 Quinta quæstio: an sæculares Religiosorum familiares, in Monasteriis, seu aliis locis à cura Parochorum exemptis habitantes, Paschalem Communionem sumere possint in locis, in quibus habitant? Respondeo affirmativè cum Sanchez, Rodriguez, Bonacina, Palao, Dicastillo, quos citatos sequitur noster Franciscus à Jesu Maria tr. 4. de Euchar. c. 8. puncto 8. n. 30. Quia æquè exempti sunt à Parochia, quàm ab Ordinario, à quo exemptos esse sæculares qui sunt de Monasteriorum exemptorum familia, docet Tridentinum sess. 25. de Regul. c. 11.

758 Sexta quæstio: utrum ille qui non communicavit in Paschate, nec ante Pascha illo anno, post Pascha communicare teneatur? an verò liber maneat usque ad Pascha sequentis anni?

Hoc posterius affirmant Valentia, Sylvester, Toletus, Sotus & alii. Sed prius sustinendum est cum S. Thoma, Navarro, Azorio, Suarez, Layman, Sylvio, & aliis apud Leandrum hïc q. 39. Quia allatum præceptum duo importat, unum de communicando semel in anno, alterum de communicando saltem in Paschate, juxta illud Concilii Tridentini sess. 13. can. 9. *Siquis negaverit omnes & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneantur singulis annis, saltem in Paschate ad commu-*
Tom. III.

nicandum, juxta præceptum sanctæ Matris Ecclesiæ, anathema sit. Unde patet 1°. Communionis obligationem absolutè non alligari Paschæ, uti Missæ obligatio alligatur diei festo; aliàs frustra in præcepto additum esset *ly ad minus*, in cap. *omnis utriusque*, & *ly saltem* in citato canone Tridentini. 2°. Pascha in Ecclesiastico præcepto non designari tamquam terminum ultra quem non currat obligatio, sed tamquam terminum ultra quem non debeat differri Communionem. Quando autem terminus non designatur ad finiendam obligationem, sed tamquam tempus ultra quod differri non debeat opus præscriptum, qui tunc non satisfacit, manet obligatus ad satisfactionem quamprimum potest, argumento legis *ensus §. sed ipse* de receptis arbitris, ubi obligatus certo die pecuniam solvere, si tunc omittit, manet obligatus ad solvendum quamprimum potest.

Hinc si quis prævideat futurum, ut non possit in Paschate communicare, non tenetur prævenire, dummodò probabiliter credat sibi non defuturam potentiam communicandi post Pascha. Si autem credat sibi defuturam potentiam communicandi post Pascha, prævenire tenetur. Quia toto anno currit obligatio præcepti, ad modum quo toto antemeridiano tempore diei festi currit obligatio Sacri audiendi; vel quo (in sententia alligante obligationem Communionis quindenæ Paschali) tota illà quindenà currit obligatio communicandi, vel hæc scilicet horà, vel istà, vel illà, vel hoc die, vel isto, vel illo. Sicut ergo prævidens sibi defuturam potentiam audiendi Sacrum horà nonà, & deinceps, tenetur ante nonam audire; & prævidens sibi defuturam potentiam communicandi Dominicà Resurrectionis, & deinceps, tenetur ante Dominicam Resurrectionis communicare. Sic prævidens sibi defuturam potentiam communicandi in Paschate, & deinceps, tenetur ante Pascha communicare. Ita Vasquez, Sylvius, Cardinalis de Lugo, &c. contra Suarez, Azorium, Reginaldum, Coninck, Bonacinam, &c.

764 Septima quæstio: an Confessarius rationabili de causa Communionem Paschalem poenitentis ultra tempus Paschæ differre possit; v.g. dum poenitens venit ad Confessionem ultimo die quindenæ Paschalis, & Confessarius rationabiliter dubitat, an tunc dispositus sit ad absolutionem, vel iudicat ipsum debere Communionem præmittere Confessionem generalem, vel priùs debere ejicere concubinam, priùs reconciliari cum inimico, &c.

Respondeo ex communi & certa Theologorum Canonistarumque sententia Confessarium id posse. Patet ex clausula ista canonis *omnis utriusque: nisi forte de proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus, ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum.* Videri potest ex Theologis Boudartius ubi supra q. 5. Ex Canonistis Fagnanus to. 7. ad cap. *omnis utriusque* de poenit. & remiss. n. 46. ubi ex his verbis: *de proprii Sacerdotis consilio*, necnon ex declaratione S. Congregationis probat, *tempus Paschale hic præfixum ad sacram Communionem suscipiendam, posse à proprio Sacerdote ex causa prorogari.* Enimverò ex verbis istis manifestum est quod Confessarius rationabili de causa poenitenti consulere possit ut differat. Si autem ex causa id possit consulere; ex causa id necessarìo exigente potest & præcipere. Est enim iudex poenitentis, sicut in ordine ad absolutionem; ita & in ordine ad Communionem, quæ ab absolutione dependet. Ipsè proinde poenitens debet obedire.